Ministerie van Buitenlandse Zaken

TER BESLISSING

Aan M
Van
Via
Kopie aan
Afgestemd met

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Datum
15 september 2026

Onze referentie
BZ2631045

Opgesteld door

Bescherming persoonlijke levenssfeer

Bijlage(n)
4

nota

Kabinetsreactie advies CAVV inzake compensatie

Aanleiding

Ontvangst op 22 juni 2026 van advies nr. 53 van de Commissie van advies inzake volkenrechtelijke vraagstukken (CAVV) over "Compensatie als rechtsherstel: de juridische praktijk van lump sums."

Geadviseerd besluit

Uw akkoord met de kabinetsreactie op het advies alsmede het ondertekenen van de aanbiedingsbrieven voor verzending aan de Eerste en Tweede Kamer en aan de CAVV.

Kernpunten

- Op 22 juni 2026 bracht de CAVV haar advies "Compensatie als rechtsherstel: de juridische praktijk van lump sums" uit. De CAVV heeft dit advies op uw verzoek uitgebracht. De wettelijke termijn voor verzending van de kabinetsreactie op dit advies is drie maanden daarna (22 september 2026) aan de Eerste en Tweede Kamer.
- In haar advies komt de CAVV o.a. tot de volgende conclusies:
    - Bij een groot aantal individuele vorderingen op een aansprakelijk gestelde staat heeft zich de praktijk ontwikkeld waarbij deze staat een vastgesteld bedrag (*lump sum*) per slachtoffer betaalt. Voor het vaststellen van de hoogte van het bedrag bestaat geen consistente juridische methodologie.
    - *Ex gratia*-betalingen zonder erkenning van aansprakelijkheid zijn de overheersende praktijk. Ook komt het beëindigen van nationale of internationale procedures vaak als voorwaarde terug in een *lump-sum* akkoord.
    - De verdeling van de compensatie en de bepaling van de kring van begunstigden wordt meestal overgelaten aan het nationale recht van de ontvangende staat. De CAVV adviseert dan ook om duidelijke nationale criteria te hanteren voor de schadeverdeling. In de kabinetsreactie wordt dit advies overgenomen.

- Het advies is van belang voor de inzet van KNL in de procedures inzake het neerhalen van vlucht MH17 voor de door de Russische Federatie te betalen vergoeding van de schade die de nabestaanden van de slachtoffers hebben geleden. Met het advies kan KNL de huidige rechtspraktijk meenemen in de formulering van de inzet. Dit wordt ook in de Kabinetsreactie aangegeven.
- Het adviesrapport is ook van belang voor het werk van de International Law Commission (ILC) over compensatie als vorm van rechtsherstel, een onderwerp dat sinds 2025 op de agenda van de ILC staat. Met het advies kan zowel de ILC als de regering in een vroeg stadium geïnformeerd worden over de visie van de CAVV op het onderwerp.

Toelichting

- KNL diende op 10 juli 2020 een statenklacht in bij het EHRM waarin het heeft gevraagd vast te stellen dat de RF het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (i.h.b. recht op leven en verbod op onmenselijke vernedering of behandeling) heeft geschonden door het neerhalen van vlucht MH17, de dood van alle inzittenden en de ontkenning door de RF van iedere betrokkenheid bij het neerhalen van vlucht MH17. Het EHRM is ook gevraagd om schadeloosstelling. Na vaststelling van de schendingen op 9 juli 2025 buigt het EHRM zich op dit moment over de schadeloosstelling. KNL moet uiterlijk 30 oktober 2026 het EHRM voorzien van een nadere onderbouwing hiervoor.
- Op 14 maart 2022 is KNL, samen met AUS, een juridische procedure gestart tegen de Russische Federatie bij de ICAO-Raad. Op 12 mei 2025 heeft ICAO-Raad vastgesteld dat de RF haar verplichtingen onder het Verdrag van Chicago inzake de internationale burgerluchtvaart geschonden heeft door de onrechtmatige inzet van een wapen tegen vlucht MH17, waarbij alle 298 inzittenden op 17 juli 2014 om het leven kwamen, en om daaraan rechtsgevolgen te verbinden, waaronder een vergoeding van de geleden schade. De Russische Federatie heeft tegen dit besluit hoger beroep ingesteld bij het Internationaal Gerechtshof.
- De CAVV is een onafhankelijk adviesorgaan en adviseert de regering en de Eerste en Tweede Kamer over vraagstukken van internationaal recht. Zij behandelt juridische vraagstukken waarin de uitleg van het internationaal recht en de gewenste ontwikkeling van dit recht centraal staan.